

URBORRA, v. a. 1. Genom borring utbringa något ur en sak.

URBOETT, urboätt, m. 3. Se *Boett*.

URBOTA, a. oböjl. 1) Säges om sådana brottmål, som ej med penningar få försonas. — 2) (fig. fam.) Ohjertlig, oefterrättlig.

URDRAGA, v. a. 3. (böjes som *Draga*) 1) *Draga* utur. — 2) (fam.) Se *Utdraga*, bem. 4. — *Utdragning*, f. 2.

URDRICKA, v. a. 3. (böjes som *Dricka*) *Dricka* ut hela innehållet af ett kärl. — Oftare säges *Dricka* ur.

URFICKA, f. 1. Särskilt ficka för fickur.

URFJÄDER, m. 2. pl. — *fjädrar*. En lång, högst elastisk, spiralformigt sammanlindad stål-fjäder, hvarmedelst verket i ett fickur hålles i gång.

URFJÄLL, n. 3. (kameral.) Ägolott, som genom gammal häfd äges af ett hemman inom dess egen bys rågång, enskilt och utom dess byamål.

URFODER, n. 3. eller

URFODRAL, urfodral, n. 3. o. 3. *Fodral*, hvori fickur sättas, då man ej bär dem på sig.

URGAMMAL, a. 2. Som leder sin upprinnelse från de äldsta tider; af ganska hög ålder. *En u. sed.* — *Syn.* Uråldrig.

URGLAS, n. 3. Glas, insatt i boetten till ett fickur, för att betäcka och skydda visaretaflan.

URGNUGGA, v. a. 1. Genom gnuggning afsöndra något ifrån en sak. — Äfv. *Gnugga* ur.

URGRÖPA, v. a. 2. Se *Urhälka*.

URHAKA, v. a. 1. Taga något af en hake. — Äfv. *Haka* ur.

URHAKE, m. 2. pl. — *hakar*. 1) Se *Urhångare*. — 2) Hake af guld eller silver, hvarvid fruntimmersur bäras hängda.

URHAMMARE, m. 2. pl. — *hamrar*. Hammare i ett slagur.

URHÄLKA, v. a. 1. Borttaga mer eller mindre från det inre af ett föremål, så att det blir fördjupadt. *U. en trädstam.* — *Urhälkande*, n. 4.

URHÄLKNING, f. 2. 1) Urhälkande. — 2) Urhälkad fördjupning, hållighet.

URHÄNGARE, m. 3. Hake att hänga fickur på.

URIN, -in, m. sing. (lat. *Urina*) Den vätska, som genom urinröret afsöndras ur kroppen, bestående vanligen af slem, urinsyra, mjölksyra jemte åtskilliga andra syror, urinämne samt vissa obestämda djuriska ämnen. — *Ss. Urinaktig*.

URINBLÅSA, uri'nblåsa, f. 1. (anat.) En i bäckenets främre del, under blygselbenen, belägen blåsa, i hvilken urinen samlar sig ifrån njurarna, och hvarifrån den sedan genom urinröret uttömmes.

URINDRIFVANDE, a. 1. (med.) Som drifver urin. *U. medel*.

URINERA, v. n. 1. Låta sitt vatten.

URINFISTEL, m. 2. pl. — *fistlar*. (med.) *Fistel*, som har sitt säte i grannskapet af urinvägarna och orsakar af hämmad urinafgång, m. m.

URINFÖDING, ur-innfö'ding, m. 2. *U-ar* kallas de folk, som anses hafva ända från början bott i ett land, utan att vara dit inflyttade.

URINGLAS, uri'nglas, n. 3. Ett slags glasskärl, som begagnas af sjuka, då de vilja låta sitt vatten och ej förmå att stiga upp.

URINGÅNG, m. 2. (anat.) *U-arne* kallas tvenne gångar eller kanaler, genom hvilka urinen utgutes ifrån njurarna i urinblåsan.

URINRÖR, n. 3. (anat.) Det rör, hvarigenom urinen uttömmes ifrån urinblåsan ur kroppen.

URINSTEN, m. 2. Stengyttring, som anträffas i urin.

URINSTÄMMA, f. 1. Svårighet att låta sitt vatten. — *Syn.* Stranguri.

URINSYSTEM, urin'system, n. 3. o. 3. (anat.) Samteliga kärl, som tjena till urinens afsöndrande och uttömning.

URINSYRA, f. sing. (kem.) En egen syra, som innehålles i människans och de köttätande djurens urin.

URINÄMNE, n. 4. (kem.) Den af urinens beståndsdelar, hvaraf den erhåller sin egentliga karakter.

URKALKSTEN, m. sing. *Kalksten*, som finnes i urberg.

URKED, urtjéd, f. 3. ell.

URKEDJA, f. 1. *Kedja* af guld, silver/ eller stål, vidhängd ett ur, att dermedelst uppbära det kring halsen eller lättare uppdraga det ur urfickan.

URKLIPPA, v. a. 2. Utklipa något ur ett föremål. — Äfv. *Klippa* ur.

URKLISTRING, f. 2. Operation, hvarigenom, medelst blötning, sköljning och valkning i vatten, främmande ämnen bortskaffas ifrån väf, som skall blekas.

URKNACKA, v. a. 1. Genom knackning utbringa, afsöndra ur. — Äfv. *Knacka* ur.

URKOKA, v. a. 1. o. 2. Se *Afkoka*. — *Urkokning*, f. 2.

URKRAFT, f. 3. Ursprunglig kraft, af hvilken alla verkande krafter bero.

URKRAMA, v. a. 1. Genom kramning afsöndra. — Äfv. *Krama* ur.

URKUND, m. 3. 1) Skrifvet vittnesbörd till bekräftelse af en saks eller handlings sannfärdighet. — 2) Skrift öfver hvilket ämne som helst, hvilken är den äldsta och derjemte den pålitligaste.

URKÄLAD, a. 2. Befriad ifrån käle.

URLADDA, v. a. 1. 1) Uttaga laddningen ur. *U. en bössa.* — 2) (fys.) Lösgöra elektrisk laddning utur en kropp. *U. en voltaisk stapel.* — *Urladdning*, f. 2.

URLADDARE, m. 3. (fys.) Ett med glasskaft och kulor på ändarna försedt instrument af metalltråd, hvarmed en laddflaskas yttre och inre beläggning förenas, så att urladdning följer.

URLAKA, v. a. 1. (kem.) Genom öfvergjutning med vatten ur en deruti olöslig kropp utdraga saltaktiga delar. — *Urlakning*, f. 2.

URLASTA, v. a. 1. Utbringa lasten ur (ett fartyg, o. s. v.). — Äfv. *Lasta* ur. — *Urlastande*, n. 4. o. *Urlastning*, f. 2.

URLUTA, v. a. 1. Se *Urlaka*. — *Urlutning*, f. 2.

URMAKARE, m. 3. En, hvars yrke är att förfärdiga och laga ur.

URMAKERI, n. 3. Urmakares yrke, konst.

URMINNES, urmi'nness, a. oböjl. Säges om det, som är så gammalt, att ingen kan minnas det, eller som går längre tillbaka i tiden än alla historiska urkunder. *Från u. tider*, från allra äldsta tid. *U. häfd*, se *Häfd*.

URMODIG, a. 2. Se *Gammalmodig*.

URNA, f. 1. (lat.) 1) Krukformigt kärl, som af de Gamle begagnades till hvarjehanda behof, isynnerhet till förvarande af de dödes aska. — 2) Benämning på de kärl, hvarutur nymfer och flodgudar föreställdes utgjuta strömmar af vatten.